

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 Oslo

Dato: 06.06.2018
Vår ref.: 18-461
Deres ref.: 16-5227

Høring - Norsk gjennomføring av forsikringsdistribusjonsdirektivet (IDD)

Finans Norge viser til departementets høringsbrev 06.03.18 vedrørende Finanstilsynets utkast til lov og forskriftsbestemmelser for gjennomføring av EUs direktiv 2016/97/EU om forsikringsdistribusjon (IDD) i norsk rett.

IDD-regelverket innebærer en heving av forbrukerbeskyttelsen ved formidling og salg av forsikringer innenfor en felles EU regulering på tvers av distribusjonskanaler og lisenser. Finans Norge er positive til at man på europeisk nivå innfører harmoniserte regler som vil sikre at de samme reglene skal gjelde ved distribusjon av forsikringer uavhengig av man i forsikringsregelverket kategoriseres som formidling eller direktesalg.

I Finanstilsynets høringsutkast til norske gjennomføringsregler er det foreslått å gjennomføre de sentrale virksomhetsreglene i IDD i ny lov om forsikringsformidling og endringer i finansforetaksloven. Finans Norge støtter dette. Informasjonspliktene til kunder bør i samsvar med Finanstilsynets forslag gjennomføres i forsikringsavtaleloven (FAL).

Finans Norge har følgende hovedmerknader:

- Justisdepartementets forslaget til endringer i FAL omfatter gjennomføring av en rekke offentligrettlige bestemmelser i direktivet knyttet til organisering av forsikringsvirksomhet. Finans Norge mener de aktuelle artiklene bør gjennomføres i formidlings- og finansforetaksloven, slik det er gjort i de øvrige nordiske land.
- Det er et sentralt hensyn for finansnæringen at man ved gjennomføring av nytt EU-regelverk ikke innfører nasjonale avvik og tilleggskrav, med mindre dette kan begrunnes i særtrekk ved det norske markedet. I hovedtrekk har Finanstilsynet foreslått balanserte løsninger, med noen få unntak.

- Finanstilsynet foreslår å videreføre rådgivningspåbudet for salg av personforsikring og forsikringsspareprodukter. For å sikre like konkurransevilkår bør man som i Sverige og Danmark, legge seg på direktivets nivå uten ytterligere nasjonale særkrav. Denne type «goldplating» resulterer i regelverksarbitrasje.
- Forslaget til en forskriftshjemmel for innføring av provisjonsforbud må utformes strengt og avgrenses til særlige tilfeller etter mønster av forslaget på verdipapirområdet.
- Den foreslåtte kvantitative begrensning i antall underagenter mangler empirisk begrunnelse. Dersom man skal innføre slike begrensninger må i det minste forslaget samkjøres med tilsvarende regler for tilknyttede agenter for verdipapirforetak.
- Finans Norge erkjenner Finanstilsynets kan ha et behov for en forsterket kontroll med agentregistrene. Det legges imidlertid opp til ulikheter for norske og utenlandske filialer som kan medføre konkurransevridding. Overføringen av agentregistre til Finanstilsynet er en betydelig oppgave og fordrer fleksible løsninger for å sikre unødvendig administrasjon for verken foretakene eller Finanstilsynet.

I. Innledende merknader om gjennomføring av IDD

Det nordiske forsikringsmarkedet er tett integrert. Særlig gjelder dette skadeforsikringsmarkedet som i alle land domineres av nordiske forsikringskonsern. Markedet kjennetegnes ved et stort antall aktører – både norske og utenlandske – som driver innenfor det som etter hvert har utviklet seg til et felles nordisk forsikringsmarked. Store svenske og danske forsikringsforetak har en betydelig del av det norske markedet gjennom sine filialer. Likeledes er de største norske forsikringsforetakene tungt inne i de andre nordiske land.

Noe av årsaken til den tette integreringen i det nordiske markedet er at det er relativt like spilleregler. Lave etableringshindre og et noenlunde harmonisert regelverk har bidratt til skjerpet konkurranse og lavere priser for kundene. Når EU nå gjennom IDD harmoniserer spillereglene ytterligere bør et viktig hensyn være at man ser hen til våre nærmeste naboland i gjennomføringen av reglene. Nasjonale særkrav bør i tillegg til å ha en særlig begrunnelse, også vurderes opp mot den ulempe som slike særkrav innebærer for konkurransen i markedet.

Dersom man ikke kan vise til helt særegne forhold ved det norske forsikringsmarkedet, finnes det ingen grunn til at man i Norge skal innføre andre regler enn de øvrige nordiske land. Når både markedet og aktørene i markedet er nordiske – må man fra myndighetssiden også tilstrebe at reguleringssiden blir mest mulig lik på tvers av landegrensene.

For konkurransesituasjonen er det derfor grunnleggende at aktørene i det norske markedet ikke pålegges mer omfattende plikter enn det som gjelder i de andre nordiske land. Det betyr også at man i praksis ser på evt. fleksible løsninger som andre nordiske reguleringsmyndigheter har funnet i sin gjennomføring av direktivet. Eksempelvis er det bl.a. kjent at man i noen jurisdiksjoner lagt til grunn at de nye kravene til etterutdanning (15 timer årlig) alternativt kan gjennomføres ved en test hvert tredje år. Det er derfor ønskelig at departementet i sitt nærmere arbeid søker kontakt med andre nordiske land for å sikre at forståelsen av definisjoner og grenser for registreringsplikt for forsikringsformidling (avgrensning av hvilke aktiviteter som er forsikringsformidling) er mest mulig harmonisert.

Et annet konkurranseparameter for det norske forsikringsmarkedet er at ny regulering blir implementert og iverksatt på samme tid som i Europa for øvrig. Finans Norge er derfor tilfreds med at Finansdepartementet allerede i 2016 ga Finanstilsynet i oppdrag å utrede gjennomføringen av IDD i norsk rett. Selv om man allerede var på etterskudd til andre land ga publiseringen av Finanstilsynets utkast til norske gjennomføringsregler i juni 2017 - et godt utgangspunkt for å gjennomføre den videre lovprosessen på en slik måte at direktivet ble gjennomført samtidig med EU.

For næringen kom det derfor som en overraskelse at vesentlige deler av det materielle innholdet i Finanstilsynets utredning senere ble revidert i Justisdepartementets forslag til endringer i FAL. Det hadde vært ønskelig fra næringens side at prosessen var koordinert fra begynnelsen og at det ble sendt ut et felles høringsnotat for gjennomføring av IDD. Det må kunne forventes at fagdepartementene har såpass tett dialog om implementeringsspørsmål at det ikke publiseres regelverksforslag som står i delvis motstrid til hverandre.

II. Regelverksstruktur

Høringsnotatene til hhv. Finanstilsynet og Justisdepartementet har en ulik tilnærming hva gjelder innplassering av IDD regelverket i norsk regelverksstruktur. Konkret gjelder forskjellene hvilke deler av IDD som skal gjennomføres i hhv. virksomhetslovgivningen (finansforetaksloven og forsikringsformidlingsloven) og finansavtaleloven (FAL). Finansdepartementet skriver i sitt høringsbrev at endelig plassering av de enkelte bestemmelsene i lovforslaget - i privatrettslig eller offentligrettslig lovgivning - vil måtte vurderes nærmere i etterkant av høringen.

Finans Norge minner om at også implementeringsmetoden har betydning for konkurransesituasjonen og således et spørsmål som næringen ønsker å kommentere i høringen. Et viktig aspekt som bør hensyntas er prinsippene om «direktivnær» implementering som i senere år har blitt en mer sentral rettesnor ved gjennomføring av

norsk finansmarkedsregulering, senest i Prop 77 L (2017-2018) om endringer i verdipapirhandelloven, ref. proposisjonens pkt. 3.1.

Forsikringsdistribusjonsdirektivet retter seg i all hovedsak mot regulering av aktørene i forsikringsbransjen og er slik sett etter sin art offentligrettslig regulering. Dette gjelder ikke bare grunnleggende organisatoriske krav, kvalifikasjonskrav og egnethetskrav, men også de videre rammer for distribusjon. Herunder vil den sentrale virksomhetsregulering, som reglene om god forretningsskikk, rådgivning og krav til salg uten rådgivning, interessekonflikter, produktkontroll, samt klageordninger m.m. etter sin art være offentlighetsrettslige krav som påligger foretaket. En tilsvarende struktur følger for øvrig i direktiv 2014/65/EU (MiFID II) som er foreslått inntatt i verdipapirhandelloven, jf. ovenfor.

Etter det Finans Norge er kjent med har heller ikke de øvrige nordiske land en tilsvarende regelverkstruktur som foreslått i Justisdepartementets høringsnotat. Eksempelvis er IDD i dansk rett – som rent strukturelt på finansområdet har mye til felles med norsk regulering - gjennomført i den sentrale virksomhetslovgivningen og ikke «forsikringsaftaleloven» som tilsvarer FAL. For det fellesnordiske forsikringsmarkedet er det av stor verdi at også myndighetene erkjenner at dette er et viktig hensyn ved nasjonal gjennomføring av EØS-forpliktelser.

Finans Norge tiltrer for øvrig Finanstilsynets vurdering av at det for de delene av direktivet som gjelder opplysningsplikter i selve forsikringsavtalen vil være hensiktsmessig å gjennomføre IDD i FAL. En slik inndeling vil samsvare med øvrig inndeling på finansmarkedsområdet.

III. Nasjonale særkrav ved gjennomføring av IDD

Forsikringsdistribusjonsdirektivet åpner for at medlemstatene på noen områder gir utfyllende og skjerpene regler utover kravene som følger av direktivet og tilhørende rettsakter. Finanstilsynet foreslår i sitt høringsnotat bl.a. at man viderefører gjeldende krav om obligatorisk rådgivning ved salg av personforsikringer og at fastsettes en forskriftshjemmel for å innføre forbud mot returprovisjoner på livs- og pensjonsforsikringsområdet. I tillegg foreslås en rekke tillegg og særkrav til de organisatoriske kravene i forsikringsformidlingsloven, bl.a. til soliditet, kvalifikasjonskrav for styremedlemmer, og bruk av underagenter. Hva gjelder sistnevnte særkrav har Finans Norge noen merknader til disse som tas opp nedenfor under pkt. IV – VI.

Som omtalt innledningsvis er finansnæringens prinsipielle tilnærming at nasjonale særkrav må begrunnes i særtrekk ved det norske markedet. I vurderingen må det også drøftes hvorvidt slik avvikende regulering medfører merkostnader for næringen. Når EU nå oppjusterer og harmoniserer regelverket for forsikringsdistribusjon bør utgangspunktet for

norske myndigheter være en erkjennelse av at regelverket i seg selv innebærer en tilstrekkelig beskyttelse for kundene. Finans Norge viser til at direktivet innebærer en ny norm for forsikrings salg - hvor det innføres en rekke utfyllende omsorgsplikter overfor kundene. Ikke bare skal alle nye produkter gjennom kontroll og testing før de sendes ut på markedet, men det må også avsjekkes hvilke kunder/markede produktene passer for. I tillegg er det gitt utfyllende krav til informasjon til kunder før avtaleinngåelse og at foretakene følger «god forretningskikk». På toppen av dette kommer en rekke nye krav til organisering og håndtering av interessekonflikter, provisjoner mv.

Finanstilsynet drøfter ikke i høringsnotatet hvorvidt disse nye omsorgspliktene ivaretar kundene i en slik grad at man også bør åpne for at enkle livsforsikringsprodukter kan selges på linje med verdipapirfond under et forenklet testregime. En videreføring av rådgivningspåbudet vil innebære en stor fare for regulatorisk arbitrasje ettersom konkurrerende fondsprodukter med tilsvarende egenskaper kan distribueres ved ren ekspedisjon f.eks. på nett (execution-only) eller uten rådgivning ved hensiktsmessighetstesting, iht. verdipapirhandel- og verdipapirfondsløvgivningen. En slik forskyvning av konkurransen er stikk i strid med formålet ved EU-regelverket om å harmonisere regulering av forsikring- og spareprodukter. Særnorsk regulering vil derfor ikke bidra til det som ofte beskrives som et «level playing field». Eventuelle særkrav innenfor dette område bør derfor avgrenses til spesiallovgivning for enkeltprodukter begrunnet i skattemessige hensyn, f.eks. IPS-regelverket. Det vises for øvrig til Finans Norges merknader til innstramningene i rådgivningsplikten etter FAL § 11-1 i høringsvaret til Justisdepartementets høring om IDD.

Hva gjelder den foreslåtte hjemmel for provisjonsforbud (ref. høringsnotatet pkt. 8.3.4) er det fra næringens side viktig at en slik bestemmelse reserveres tilfeller hvor alle andre muligheter for å regulere uønsket markedsatferd er forsøkt. Finans Norge viser til at Finansdepartementet i Prop 77 L (2017-2018) har foreslått en tilsvarende hjemmel for i forskrift fastsette forbud mot vederlag fra andre enn kunden ved distribusjon av finansielle instrumenter. Det vises til proposisjonen pkt. 5.3.8 hvor departementet bl.a. understreker at eventuelle strengere nasjonale regler på dette området må sees i sammenheng med reglene for forsikringsbaserte investeringsprodukter for å unngå konkurransemessige forstyrrelser og at et generelt forbud bør gjelde alle nordiske land og følges opp av en evt. ny lovutredning.

Etter Finans Norges vurdering bør det av konkurransehensyn være en lik regulering av provisjoner på tvers av spare og forsikringsmarkedet. Vi ser at det således kan være hensiktsmessig å gi en beredskapsforskrift i finansforetaksloven § 16-11, slik Finanstilsynet foreslår. En forutsetning for eventuell bruk av forskriftshjemmelen må imidlertid følge de linjer som departementet skisserer på verdipapiriområdet knyttet til særlige utfordringer og være tilstrekkelig individualisert slik at den ikke rammer større deler av markedet enn

nødvendig. Det legges til grunn at forskriftshjemmelen i tråd med Finanstilsynets omtale vil være en sikkerhetsventil som muliggjør forbud mot konkrete provisjoner eller situasjoner i helt særlige tilfeller, ref. høringsnotatet s. 41.

Finans Norge har ingen merknader til den øvrige del av forslaget til regulering av vederlag fra andre enn forsikringskunden – herunder presiseringen om at vederlaget ikke må ha skadelig virkning på salget eller formidlingen, ref. utkast til ny formidlingslov § 36 annet ledd og ny finansforetakslov § 16-11 første ledd. Bestemmelsene knesetter viktige kundevernregler. Samtidig er det viktig å minne om - som Finanstilsynet også erkjenner i sin drøftelse av et evt. provisjonsforbud i høringsnotatet på s. 42-43 - at returprovisjoner fyller en viktig funksjon i gjeldende distribusjonsmodeller og bl.a. bidrar til lavere priser for sluttkundene. Et sentralt hensyn, som nå også vil følge av loven, er likevel å sikre slike honorarstrukturer ikke bidrar til at det formidles produkter som ikke er i kundens interesse. Etter det Finans Norge er kjent med baseres honorarstrukturer på både kvantitative og kvalitative kriterier. Vi kan imidlertid ikke se at kvantitative kriterier (salgsvolum) ikke skal kunne vektlegges ift. de nye kravene, ref. Finanstilsynets merknader i høringsnotatet s. 41 tredje avsnitt. En slik forståelse vil bryte med øvrige lands praktisering av tilsvarende krav.

IV. Generelt om regulering av agenter

En praktisk viktig endring ved gjennomføring av IDD er at banker, kredittforetak og verdipapirforetak ikke lenger oppfyller kravene til aksessoriske agenter, ref. høringsnotatet pkt. 2.2.2. Endringen innebærer at bl.a. banker må registrere seg hos Finanstilsynet som forsikringsagenter i samsvar med de ordinære kravene. Det følger imidlertid av utkastet til ny forsikringsformidlingslov § 10 at slik registrering krever at foretaket er enten aksjeselskap, allmennaksjeselskap, ansvarlig foretak eller enkeltmannsforetak.

Selskapsrettslig er en sparebank ingen av delene. Finans Norge antar at det skyldes en inkurie at sparebanker ikke er listet opp blant de alternativene for registrering som forsikringsagent og ber om at dette endres ved utforming av det endelige lovutkastet, evt. ved forskrift. Det vises i denne forbindelse også til at det i dag er en rekke andre typer formidlere av typen foreninger/fagforbund etc. som i dag distribuerer forsikringer og som ikke faller inn under den foreslåtte foretaksform. Det følger ingen begrensninger her av IDD og reguleringen bør tilpasses gjeldende praksis.

Selv om kategorien aksessoriske agenter er begrenset ift. gjeldende regulering vil det slik Finans Norge forstår det fortsatt være en aktuell registreringsklasse for noen av de distribusjonskanaler som benyttes i dag, innenfor de begrensninger som direktivet setter. Høringsnotatet kommenterer ikke hvilket omfang denne kategorien vil få etter lovendringen, men Finans Norge legger til grunn at forslaget til ny § 9 første ledd bokstav b) innebærer at bl.a. bilforhandlere fortsatt kan opptre som aksessoriske agenter. En slik forståelse er i

samsvar med forslaget til gjennomføring av IDD i dansk regelverk og direktivets fortale (pkt. 15).

For øvrig er Finans Norge kjent med at det tidligere er reist spørsmål om klassifiseringen av kredittkort med kollektive forsikringsavtaler (eks. reiseforsikring). Det legges til grunn at dersom kredittkort utstedes med kollektive obligatoriske deknings av denne typen uten reservasjonsmulighet vil dette normalt ikke anses som forsikringsformidling. Dersom slike forsikringer kan kjøpes gjennom utstederen som et tilvalg, f.eks. at det foreligger en kollektiv frivillig avtale, er det vår forståelse at slike forsikringer fortsatt vil kunne distribueres av en aksessorisk agent iht. lovforslaget § 9.

V. Om registrering av agenter

Finanstilsynet foreslår i høringsnotatet pkt. 3.3 at agenter, underagenter og aksessoriske agenter av norske forsikringsforetak skal registreres direkte i Finanstilsynets konsesjonsregister. Lovforslaget innebærer at forsikringsagenter av norske forsikringsforetak skal registreres ved melding fra forsikringsforetaket, jf. lovutkastet § 12. Forsikringsforetaket skal være ansvarlig for å kontrollere at vilkårene for agentvirksomheten etter lovutkastet § 10 er oppfylt før melding sendes.

For forsikringsagentforetak som formidler forsikring for filialer av utenlandske forsikringsforetak med hovedsetet i annen EØS-stat, skal Finanstilsynet etter forslaget påse at vilkårene er oppfylt og registrere foretaket. Dette betyr at forsikringsagentforetak av norske filialer av utenlandske forsikringsforetak må sende søknad om registrering til Finanstilsynet, jf. lovutkastet § 11.

Finans Norge reiser spørsmål om forslaget til ulik registreringsprosess for et forsikringsformidlingsforetak - avhengig av om det inngås avtale om formidling med et norsk eller et utenlandsk forsikringsforetak vil gi de anførte tilsynsmessige gevinster. Lovforslaget er begrunnet med at Finanstilsynets kompetanse til å føre tilsyn med filialer av utenlandske forsikringsforetak er begrenset. Vi er imidlertid i tvil om Finanstilsynet også er bevisst de mulige praktiske og konkurransemessige utfordringer ved forslaget.

Siden agentforetakene ikke kan starte opp formidlingen av forsikring før de er registrert i Finanstilsynet vil det kunne tenkes at de ulike registreringsprosessene vil medføre et konkurransefortrinn for norske forsikringsforetak kontra utenlandske forsikringsforetak. Bakgrunnen er at registreringsprosessen vil være enklere og mindre tidkrevende for forsikringsformidlere som formidler for norske forsikringsforetak.

En hurtig registreringsprosess vil kunne være av vesentlig betydning for å få raskt tilgang til markedet, og både norske og utenlandske forsikringsforetak bør derfor kunne ha hånd om denne prosessen selv, slik det har vært i en årrekke. Den foreslåtte endringen vil dessuten

medføre at Finanstilsynet vil bli nødt til å bruke tid og ressurser på selve registreringsprosessen som i dag er overlatt til filialene. Det er i høringsnotatet ikke sagt noe om hvordan omlegging av registreringsprosessen vil påvirke eksisterende forsikringsagenter, men Finans Norge antar at disse ikke vil måtte gjennomgå en registreringsprosess på nytt, men at forsikringsforetakene vil overføre opplysningene til Finanstilsynet på en hensiktsmessig måte. Finans Norge kan uansett ikke se at de fordeler som tilsynet får med å overta også selve registreringsprosessen står i samsvar med de ulempene som dette vil medføre både for markedet og tilsynets egen ressursbruk.

Avslutningsvis understrekes at en evt. overføring av agentregistre til Finanstilsynet er en betydelig oppgave og det må legges opp til fleksible løsninger for å sikre unødvendig administrasjon for verken forsikringsforetakene eller Finanstilsynet. Særlig gjelder dette filialer av utenlandske forsikringsforetak. Av hensyn til arbeidet som må utføres for å kontrollere informasjonen som skal inn i registeret – både hos foretakene og i Finanstilsynet – bør det legges opp til en tilstrekkelig implementeringstid. Tidsbegrensningen for avvikling av egne agentregistre, jf. utkastet til ny forsikringsformidlingslov § 50 annet ledd, bør være betydelig lengre enn de foreslåtte 6 måneder.

VI. Særlig om evt. tak på antall ansatte underagenter for forsikringsagentforetak

Finanstilsynet foreslår under høringsnotatets pkt. 7.7 innført en begrensning på antall underagenter i formidlingsforetak (agentforetak), jf. utkastet til ny forsikringsformidlingslov § 34 og forskrift § 2-5. Finans Norge reiser spørsmål om slike kvantitative begrensninger er en egnet reguleringsmåte og viser til at IDD ikke inneholder noen regulering av disse spørsmål. Innføring av tilsvarende begrensninger på verdipapiriområdet hadde bakgrunn i en særlig utfordrende situasjon etter at investeringsrådgivning ble en konsesjonsbelagt tjeneste under MiFID I – reguleringen. Forsikringsmarkedet skiller seg fra verdipapiriområdet ved at formidlerne allerede er underlagt regulering, herunder kompetansekrav for salgs- og rådgivningskanaler. Det er her etter det vi er kjent med heller ikke tilsvarende utfordringer som foranlediget begrensningene i verdipapirforskriften.

Dersom man i Norge skal innføre slike kvantitative begrensninger som foreslått må dette begrunnes med at det er særnorske forhold ved det norske markedet som nødvendiggjør slik regulering. Finans Norge tiltrer Finanstilsynets vurdering av at det er helt essensielt at agenten innehar grunnleggende kompetanse og ressurser, og at bemanningen i agentforetaket også bør stå i et visst proporsjonalt forhold til underagentens størrelse. Slike grunnleggende krav til styring og internkontroll følger imidlertid allerede av generelle virksomhetsregler, herunder interkontrollforskriften og regelverket om utkontraktering.

Kvantitative begrensninger gir altfor lite fleksibilitet og reguleringsmetoden er forlatt i de øvrige deler av finansregelverket. Det er ikke antall hoder i agentforetaket som bør være

styrende for hvor omfattende virksomhet som kan etableres hos underagenter, men derimot den faktiske innretning av styring/kontrollsystemer og kompetanse hos agenten.

Finans Norge viser også til at man i forslaget har lagt til grunn en annen måte å telle ansatte på enn i verdipapirforskriften, som innebærer at kravet blir strammere enn på verdipapiriområdet. I tillegg er det i verdipapirforskriften gitt et praktisk viktig unntak for banker og forsikringselskaper. Dersom kvantitative restriksjoner vurderes innført på forsikringsområdet må det gis tilsvarende unntak for banker og verdipapirforetak.

VII. Krav til egnethet og kompetanse

Finanstilsynets høringsnotat pkt. 5 omhandler egnethetskrav for styremedlemmer, ledelse og ansatte i forsikringsforetak og forsikringsformidlingsforetak. Finans Norge tiltrer tilsynets forslag, men har enkelte merknader av mer lovteknisk karakter.

For det første bør det i forslaget til innføring av egnethetskrav til styremedlemmer i forsikringsformidlingsforetak hensyntas at også banker og verdipapirforetak etter det nye regelsettet vil falle inn under denne kategorien av forsikringsformidlere. For disse institusjonene – som allerede er under tilsyn og underlagt egnethetskrav – bør det gis et generelt unntak for å unngå unødvendig administrative rutiner både hos foretakene og i Finanstilsynet.

Dernest bør departementet foreta en gjennomgang av begrepsbruken knyttet til hvilke ansatte i foretakene som skal omfattes av de ulike kravene. Begrepet «ansatte» er i denne sammenhengen et uklart begrep. Kompetansekravet, ref. høringsnotat pkt. 5.3.2 siste avsnitt, omfatter etter utkast til forskrift til finansforetaksloven § 16-10 «ansvarlige ledere og ansatte i forsikringsforetak». Loven fastsetter imidlertid ikke selve kompetansekravet. Kravene til etterutdanning i ny finansforetaksforskrift § 16-10 vil etter forslaget derimot gjelde «Ansatte som er ansvarlig for eller direkte beskjeftiget med». Dette betyr at også ledere er omfattet.

Kravet til politattest og vederheftighet vil derimot iht. utkastet til forskrift § 16-9 omfatte «ansatte i forsikringsforetak som er direkte beskjeftiget med..». Ansvarlige ledere er her ikke tatt med i opplistingen. Det kan også reises spørsmål om finansforetaksloven § 16-1 første ledd nytt annet pkt. hjemler både politiattest og attest fra Konkursregisteret for samme persongruppe.

Tilsvarende er det forskjeller i godkjenning av kravene til etterutdannelse, ref. utkast til ny forsikringsformidlingslov § 24 og ny finansforetaksforskrift § 16-10. Etter forslaget på høring skal agentene gjennomføre etterutdannelse arrangert av bransjeorganisasjon eller utdanningsinstitusjon som er godkjent av Finanstilsynet. For ansatte i forsikringsforetak er

det ingen slike krav. Dette skillet vil skape unødige kostnader og administrasjon for foretakene, da etterutdannelsen vil måtte organiseres forskjellig avhengig av distribusjonskanal. Etter Finans Norges vurdering bør agentene kunne gjennomføre og ta del i den samme etterutdannelsen som ansatte i forsikringsforetak.

Finans Norge ber om at departementet foretar en gjennomgang av lov og forskriftsutkastet for å sikre en konsistent regulering av ovennevnte krav. Det er en klar fordel for etterlevelsen at personkrets og krav til kompetanse og egnethet er noenlunde sammenfallende.

Finanstilsynet viser for øvrig i høringsnotatet under pkt. 5.3.2 siste avsnitt på s. 26, til at de faglige kvalifikasjonskravene for formidlere skal gjelde tilsvarende. Finans Norge ber også om at det gjøres en vurdering av om disse kravene uten videre kan legges til grunn uten noe nærmere rettslig grunnlag i de aktuelle lov eller forskriftene.

VIII. Behovet for overgangsordninger

Gjennomføringen av IDD i norsk rett innebærer en rekke nye plikter for både forsikringsformidlere og forsikringsforetak. Spesielt for sistnevnte er at både foretak og ansatte underlegges en rekke nye krav som ikke følger av gjeldende nasjonal regulering. Noen av disse forutsetter et betydelig arbeid internt f.eks. knyttet til utarbeidelsen av informasjonsdokumenter, systemer for produktgodkjenning og kompetansekrav for ansatte. Mange av endringene forutsetter systemendringer og revisjon av IT-programmer internt, noe som erfaringsmessig tar noe tid.

Finanstilsynet foretar ingen utfyllende drøftelse av næringens behov for overgangsordninger, se høringsnotatet okt. 17-18 s. 83-85. Finanstilsynet foreslår ingen generell overgangsordning, utover egnethetskrav og agentregistre, jf. utkast til ny forsikringsformidlingslov § 50. Det er imidlertid et sterkt behov for overgangsbestemmelser slik at alle foretak og distributører får nødvendig tid til å tilpasse seg de nye kravene. Således bør det gis overgangsordninger også på andre områder enn de foreslåtte.

IX. Merknader til enkeltbestemmelser

Utkast til ny forsikringsformidlingslov § 2

I § 2 andre ledd er det henvist til at § 41 gjelder for aksessorisk forsikringsagentvirksomhet, men ikke til § 42. I tredje ledd vises det derimot til hele kapittel 9 (altså § 41 og 42).

Utkast til ny lov om forsikringsformidling § 9 nr. 2

Her står det ved en inkurie 500 euro. Det skal være 600 jf. IDD.

Utkast til ny forsikringsformidlingslov § 24 nr. 3

Bestemmelsen oppstiller "autorisert forsikringsagent" som et alternativ kompetansekrav. Dette er en videreføring av gjeldende forsikringsformidlingslov, men vi er ikke kjent med at det i dag tilbys slik autorisasjon under dagens utdanningstilbud. GOS ordningen gjelder selgere i skadeforsikring.

Utkast til ny forsikringsformidlingslov § 26

Her er det ved en inkurie vist til § 22-25. § 25 annet ledd skal ikke være med her, jf. høringsnotatet side 27.

Utkast til ny forsikringsformidlingslov § 41 annet ledd

I annet ledd antar vi at det skal stå "Forsikringsformidlingsforetaket" og ikke "Forsikringsforetaket".

Utkast til finansforetaksloven § 5-4 andre ledd

Etter forslaget inntas en ny regel om at "I tillegg gjelder forsikringsavtaleloven kapittel 2 og 11.". Forsikringsavtaleloven gjelder for utenlandske forsikringsforetak som opererer i Norge. Ved å presisere at kapittel 2 og 11 gjelder oppstår spørsmålet om de andre deler av forsikringsavtaleloven gjelder. Her kan det være rom for en antitetisk forståelse, noe som neppe er meningen. Bestemmelsen er mer forvirrende enn oppklarende og bør tas ut. Tilsvarende antas også for § 5-5 tredje ledd.

Med vennlig hilsen

Finans Norge

Stefi Kierulf Prydz
direktør

Carl Flock
juridisk direktør